
Ohranjena kočevska pokrajina - pomembna (vse)slovenska danost (O razvojnih in prostorskih nasprotjih)

Author(s): Pavle MIHEVC

Source: *Urbani Izziv*, No. 23/25, MESTO - BIVANJE IN STANOVANJE (november 1993), pp. 79-83

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

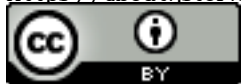
Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44164420>

Accessed: 21-02-2025 19:02 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at

<https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

JSTOR

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Pavle MIHEVC

Ohranjena kočevska pokrajina - pomembna (vse)slovenska danost

(O razvojnih in prostorskih
nasprotjih)

Povod za tole razmišljanje o kočevskem razvoju in o dvomih, ki zadevajo dosedanja planerska predvidevanja, temelji na spoznanju, da so razvojni problemi, s katerimi se srečuje občina Kočevje, najtesneje in bolj kot v mnogih razvojno in gospodarsko močnejših območjih Slovenije del vseslovenske razvojne strategije.

Zdi se, da je "izvirni greh" nezadostne izrabe kočevskih naravnih in ustvarjalnih danosti v nedorečenem "statusu" Kočevske in "pozabljanju" na njene potenciale, ki so pomembni za vso Slovenijo.

Dejstvo, da je bil pomemben del občine Kočevje do nedavnega za javnost zaprt, bogastvo obsežnih in kvalitetnih gozdov, na posameznih točkah razvita kmetijska proizvodnja, bližina trga in dostopnost območja, še živi interes ljudi za ohranitev poseljenosti, obstoj organizacijske strokovno usposobljene strukture, ki gospodari s pomembnejšimi naravnimi viri (gozd in kmetijska zemljišča), relativno dobra prometna opremljenost, ki pa še ni povsem zadovoljiva, ohranjenost naravovarstvenih potencialov, tradicija drobnega gospodarstva itd. so potenciali, ki kličejo po načrtnem in usklajenem delovanju in trženju kočevskih potencialov. Ti so navezadnje tudi v še nerojeni turistični ponudbi tega prostora.

Pobuda za razmišljanje o konfliktnosti prostorske rabe na Kočevskem zato poseže na nedorečeno vlogo "širših" interesov na eni strani, na neuskklajena sektorska gledanja na drugi in celo na različna lokalna pričakovanja na tretji.

Vključevanje obsežnih "novih" območij občine in spremenjen status do sedaj zaprtih območij v enotno in celostno zasnovano strategijo Kočevske pa presega občinske okvire v finančnem, kadrovskem in strokovnem pomenu.

V Programu predlaganih aktivnosti IS Republike Slovenije, ki je za leto 1991 vključeval tudi Predlog za pospešitev razvoja Kočevske, je bilo predlagano, da je potrebno proučiti možnost, da se za leto 1991 občini Kočevje poveča delež sredstev javne porabe, pri tem pa upošteva tudi specifični položaj občine Kočevje.

V Programu aktivnosti je bila jasno izpostavljena zahteva, da je potrebno celovito ovrednotiti možne strategije razvoja na celotnem območju občine Kočevje in prenoviti dosedanje splošne razvojne usmeritve. Žal so dejavnosti, ki zadevajo pomoč pri pripravi pravi razvojne strategije Kočevske, zastale.

Občina je v okviru možnosti s pravo potrebne dokumentacije nadaljevala in leta 1992 (Ur. list 2/92) sprejela spremembe in dopolnitve DP občine Kočevje 1986-2000, dopolnjen leta 1991. Potek sektorskih strokovnih prizadevanj v občini pa teče "mimo" "razmišljanj" republike, ki še ni ponudila svojih videnj razvoja (koncepta) za več kot 70 % kočevskega prostora, s katerimi želi vsaj posredno gospodariti.

Zato ostaja odprtih nekaj prostorsko in razvojno pomembnih vprašanj, ki zadevajo izrabo obsežnega kočevskega prostora, s katerim razpolagajo drugi. Nedorečeno je povzemanje obveznih izhodišč iz plana RS, če posamezni resorji na republiški ravni še niso posredovali svojih razvojnih videnj in za posamezna področja šele pripravljajo strokovne rešitve. Več odprtih vprašanj je zato mogoče soočiti samo na strokovni ravni, mimo pravno, s plani opredeljene kon-

ceptcije. Neznana je vloga kmetijstva, gozdarstva, varstva naravne dediščine, deloma prometne infrastrukture, zasnove urbanega omrežja, ki naj bi služila pri oblikovanju omrežij javnih služb in razmestitvi sedežev izpostav republiških upravnih organov, opredelitev lociranosti višjih ravni javnih služb, nedorečena so stališča posameznih ministrstev, ki pomembno posegajo v življenje Kočevcev. Vse to generira konfliktnost v prostoru in hromi dejavnosti, ki zadevajo tudi pripravo izvedbene prostorske dokumentacije in zato načrtno poseganje v prostor.

Zapisana Obvezna izhodišča Republike Slovenije glede na nedorečenost strokovnih podlag žal še niso do tiste mere utrjena planska razvojna usmeritev, ki bi jasno pokazala, kaj večji del Kočevske pomeni Kočevcem in kaj vsej Sloveniji.

Nedorečeni so mnogi ukrepi, ki zadevajo opredeljevanje naravovarstvenega območja, in ukrepi, ki izhajajo iz lastniške strukture nekdanj "podržavljene" Kočevske.

Dejstvo je, da poleg plansko opredeljenih obveznih izhodišč Republike obstajajo številna razmišljanja in iniciative posameznih sektorjev. Teh formalno še ni mogoče soočiti. Pri tem je še posebej pomembno dejstvo, da še nihče ni jasno soočal režimov varovanja naravne dediščine in ugotovil kaj bi omejitev pomenila za življenje Kočevcev.

Strokovni predlogi naravovarstvenikov, gozdarjev, kmetijcev, starih in novih potencialnih lastnikov ter Kočevcev samih ostajajo nedorečeni. Te odgovore je potrebno poiskati zato, da bo bogastvo kočevske pokrajine dobilo zeleno luč za prodor kapitala, ki ga za nov razvoj Kočevska potrebuje. Nove investicije na Kočevskem pa so odvisne od pripravljenosti Republike za uresničevanje nove vloge Kočevske v razvojnem konceptu Slovenije.

Za razvoj Kočevske je še posebno pomembno dejstvo, da primanjkuje neagramnih delovnih mest. Zagotovo je tudi to odraz nedorečene vloge Kočevske kot sestavnega dela slovenske razvojne strategije.

Pomembno nalogo pri iskanju novih smeri razvoja na Kočevskem si je zadala komisija za opredelitev območja naravnih znamenitosti. V okviru dela te komisije so predstavniki gozdnega gospodarstva Kočevje že predstavili osnutek strokovnega poročila (Poročilo o možnostih parkovnega varstva Kočevske, IS RS, komisija za pripravo strokovnih osnov za krajinski park Kočevje, Ljubljana 1993).

Ob nakazanem in ne nazadnje ob zapisu Kočevci očitajo državi, da jih zapostavlja (Delo, 8. 9. 1993) in podobnih opozorilih (teh je bilo v našem dnevnem časopisu že več), se postavljajo tudi strokovno zanimiva vprašanja, na katera ali si nočemo odgovoriti, ker ima v državi skupina ljudi določen interes, kot to očitajo predstavniki občine Kočevje, ali zanje v resnici (na državni ravni) nimamo pripravljene niti strokovnega, še manj pa politično dorečene odgovora.

Na prvi pogled so taka vprašanja kar odvečna. Imamo namreč s prostorskim planom opredeljene "prostorske" rešitve v vsej Sloveniji, vsaj za ključne rabe prostora. Mimo teh opredelitev praviloma brez zahtevanih strokovnih in formalno-pravnih preurejanj in sprememb planov ne bi smeli. Vendar nam že samo obseg črnograditeljske prakse nakazuje, do katere mere so sprejeti planski okvirji urésničljivi in realizirani.

Pomemben primer takih nedorečenosti zadeva tudi opredelitev, podane v 58. členu predloga Zakona o lokalni samoupravi (Poročevalec, 9. 9. 1993). Nakazana so merila in vsebina nalog za dodeljevanje višine sredstev za nemoteno izvajanje zadev javnega pomena. Zapisano je le, da bo vlada RS občini zagotavljala sredstva na podlagi:

- števila prebivalstva in poseljenosti občine,
- teritorialnih značilnosti,
- statusa občine z vidika posebnih interesov države za njen razvoj.

Najmanj, kar zahteva taka opredelitev, je takojšnja temeljita preveritev meril. Vedeti pa bi tudi morali, kaj hočemo! Rabimo torej razvojno strategijo in vsak okvirni koncept po-

seganj v nacionalno pomembne dele prostora. In kočevski prostor to očitno je.

Navedena merila odpirajo vprašanje večje ali manjše gostote poseljenosti. Ali je mogoče zapisano razumeti tako, da pomeni večje število prebivalcev več ugodnosti za dodelitev pomoči, ker več ljudi rabi več "zadev javnega pomena"? Dejstvo namreč tudi je, da večje število ljudi ustvarja večji dohodek, zato so praviloma mnoga gosteje naseljena območja bogatejša! In obratno, da se mnoga obsežna redko poseljena, običajno demografsko ogrožena območja na Kočevskem, Tolminskem in še kje zaradi velikih prostorskih razsežnosti le s težavo zadovoljujejo in oskrbujejo ustrezno, vsaj minimalno prometno, komunalno in infrastrukturno! Interes Vlade RS in sprejeta načela, zapisana v zahtevi po skrbi za enakomerni regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti, pa so sprejeta! Kakšna torej so pravična merila?

Tudi predpostavka, da je potrebno pri merilih upoštevati teritorialne značilnosti, je vse prej kot jasna! Vsaka slovenska občina ima svojo teritorialno značilnost, kar je eden izmed pogojev, da je občina sploh oblikovana. Katere teritorialne značilnosti in kakšne prioritete bodo botrovale izboru meril, ostaja nedorečena in težko dosegljiva naloga.

To drugo spoznanje se seveda povezuje z zahtevo po upoštevanju statusa občine z vidika posebnih interesov države.

Kdo, kje in kako bo opredelil posebni interes države mimo volje nosilcev, je morda vsiljeno in za razmislek postavljeno vprašanje. Vendar si bomo morali najprej odgovoriti, kje in kakšna so načela nacionalne prioritete razvoja. Morda bo potrebno zamenjati tudi mnoga že sprejeta načela in prioritete.

In če ta razmišljanja povežemo z nejasnostmi kočevskega razvoja, se nam dvom o dorečenosti izbranih meril samo potrjuje. Očitek Kočevcev (gl. zapis Kočevci očitajo državi, da jih zapostavlja, Delo, 7. 9. 1993), da mora občina vzdrževati kar 3-krat

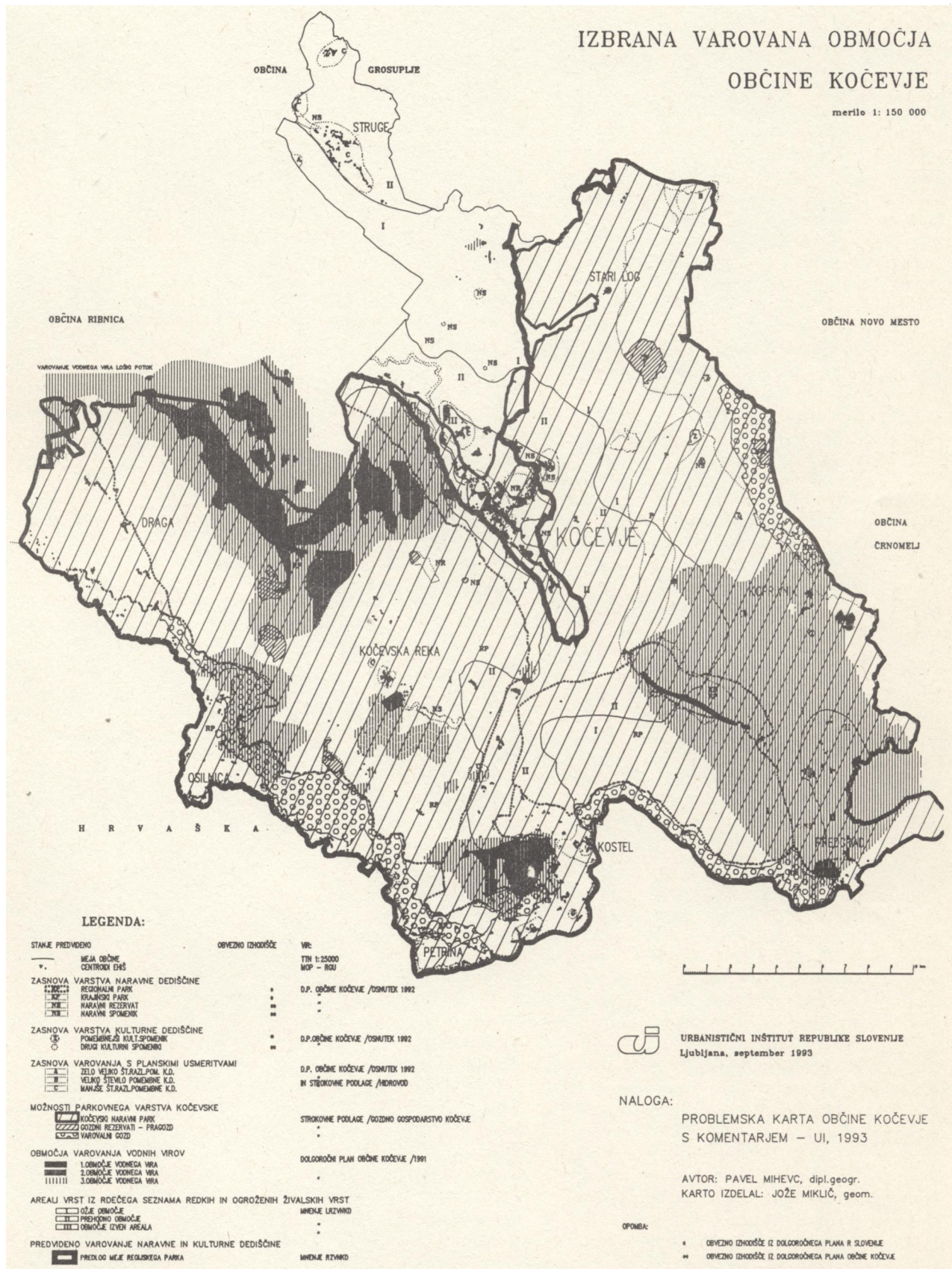
več cest na prebivalca kot kje drugje, potrjuje te nedorečenosti.

Iz nakazanega je tudi mogoče povzeti, da predložen način zagotavljanja dodatnih sredstev, ki naj jih zagotavlja vlada, ohranja logiko razvitejših in vseh tistih, ki na Kočevskem zagovarjajo čim večji obseg rezervatov vseh vrst s čim manjšim številom ljudi. Tega cilja niti ne bo težko doseči, saj ni potrebno drugega kot odlaganje izvajanja načrtno zasnovane poselitve in zasnovane razvojne politike. Obsežna območja so že tako v veliki meri izpraznjena. Čas tudi dela v prid vsem tistim, ki ne vidijo tudi potreb vseh Kočevcev in nočejo razumeti in ne prisluhniti kočevskim pobudam. Sama Kočevska brez posluha vse Slovenije s svojimi preko 1600 nezaposlenimi ob nejasni razvojni politiki, ki jo ima Slovenija do obsežnega gozdnega in kmetijsko pomembnega prostora na Kočevskem, teh problemov ne bo rešila. Pritoka svežih investicij in na tej podlagi novih delovnih mest pa ne bo vse dotlej, dokler ne bo jasnega odgovora, kdo je gospodar obsežnega kočevskega prostora in kaj in kdo sme v tem prostoru razvijati.

Najbolj očitna nasprotja zadevajo prostorsko načrtovanje na Kočevskem. Ta izhajajo iz nejasne pristojnosti občine Kočevje nad dobršnim delom svojega prostora v polpretekli dobi. Posledica dolgoletnega nadzora republiških organov nad obsežnim kočevskim prostorom, posebnosti naravnih razmer, nejasna lastninska razmerja in dejstvo, da v prostorski plan republike še nimamo vgrajenih novih strokovnih pobud in razmišljanj, je povod za mnoge strokovne in politične nedorečenosti.

Kočevska naravna dediščina je evropskega pomena in nalaga tudi Republiki Sloveniji večjo odgovornost pri iskanju sprejemljive rešitve za vse, tudi za Kočevce.

Da dosedanja v plane zapisana pravila varovanja že dlje časa ne vzdržijo več, je očitno. Zato je jasno, da je tako za Kočevsko kakor za Slovenijo nasploh pomembno usklajeno načrtovanje izrabe kočevske naravne in kulturne dediščine.

Večji del Kočevske naj bi po sedaj znanih predlogih postal park s še neznanim režimom in še manj znanimi pogoji za preživetje ljudi, ki živijo v tem prostoru in tu želijo tudi ostati.

Danes ostajamo pred neznanko, kako, kje in od kakšnega zaslужka bo živel še preostali del Kočevcev, če bo, po predlogu sodeč, kočevski park pokrtil 80% kočevskega prostora. Iz zaključkov komisije IS RS ni jasna vizija "preživetja" ljudi. Komisija tudi ni povedala, kakšne so te možnosti, niti ni nakazala, kaj naj bi bilo s kočevskimi izpraznjenimi vasmimi. Stališča do teh vprašanj pa so različna. Naj v ponazorilo povemo, da so npr. za narodni park (ta pa je po mnenju J. Stritüha končni cilj, Zelena revija, 2/92, str. 5) predvidene tudi razmeroma stoge omejitve.

V narodnem parku naj bi bilo prepovedano izkoriščanje naravnih dobrin, javne gradnje, stanovanjska ter komercialna in industrijska pozidava; le izjemoma so te v posebnih conah dovoljene, če ne motijo preostalega, strožje varovanega območja.

Kakšne omejitve in kakšno sožitje človeka z naravo je predvideno z odpiranjem možnosti ustanavljanja krajinskega parka in večkrat omejenega parkovnega varstva, pa žal v dosedanjih predlogih za varovanje naravnih območij Kočevske ni zapisano.

Mogoče je povzeti misel, da je optimalna pot za Kočevsko ohranitev izjemnih naravnih kvalitete in s tem se mnogi strinjamo. Drugo zapisano misel (gl. Predhodno poročilo o možnosti parkovnega varstva Kočevske - osnutek; J. Stritüh, dipl. ing., predsednik komisije IS RS, Zelena revija, 2/92, str. 6-9), ki poudarja potrebo po zagotovitvi dobrega življenja domačinom, pa bo po našem mnenju potrebno še temeljito analizirati in konkretizirati v danem prostoru.

S postopnim odpiranjem obsežnih, vsa povojna leta zaprtih območij na Kočevskem se celotna Kočevska srečuje z nevarnostjo, da bi bile prenačrtovane načrtovalske odločitve dolgoročno premalo preiščljene.

Poseben dvom, ki ostaja, kljub plansko sprejemljivim ciljem in opredelitvam poselitvene strukture Kočevske, izhaja iz nasprotujočih si ali vsaj premalo konkretnih opredelitev, ki zadevajo tezo o ohranjanju poseljenosti vsega Kočevskega prostora. V planu in več drugih strokovnih gradivih je sprejeto stališče, da je potrebno zaustaviti stihijsko rast na Kočevskem polju in preprečiti odselejevanje iz drugih predelov občine.

Problem poselitvenega razvoja na Kočevskem je nenehno praznjenje obrobni in od središča bolj oddaljenih predelov, obenem pa močan pritisk na osrednji dolinski del občine v obliki stihijske, razpršene gradnje enodružinskih hiš.

Pred drugo svetovno vojno je obstajalo na Kočevskem več kot 200 naselij. Zaradi posebnega medvojnega in povojnega razvoja je bilo na tem prostoru leta 1961 le še 177 naselij. Proces praznjenja se še nadaljuje. Kar 30 naselij je bilo leta 1981 brez prebivalcev. Tako je danes četrtino naselij manj kot pred vojno.

Kako zaustaviti odseljevanje, kje revitalizirati posamezna naselja, kako v njih zagotoviti zaslужek ter minimalno komunalno in družbeno infrastrukturo večinoma z gozdom porasle Kočevske in ali k obnavljanju in "oživljanju" izpraznjene Kočevske sploh pristopiti? To je temeljno razvojno vprašanje, danes tudi obmejne občine.

Postavlja se vprašanje gospodarskega in poselitvenega koncepta Kočevske hkrati. Od realno izvajanih razvojnih usmeritev je odvisno, kje in od česa bodo ljudje na Kočevskem živeli. Zato bo potrebno odgovoriti na že postavljena vprašanja, kdo bo lastnik obsežnih "podržavljenih" kmetijskih in gozdnih območij in kako pomembna bo naravovarstvena funkcija za vso Slovenijo.

Iskanje novega naselitvenega prostora ob številnih lokacijah v opuščeni naseljih je nedvomno rezultat neusklajene razvojne koncepcije. Moderni "kolonist" (tudi če bi imel ambicijo vključiti se v revitalizacijo opuščene vasi) si svoje eksistence na

vasi danes ne more zagotoviti; zaradi tega je prisiljen iskati zaslужek v mestu.

Dejstvo je, da bo Kočevska ob nadaljevanju sedanjih razmer za življenje in delo ob koncu planskega obdobja štela okoli 2000 prebivalcev več kot danes. Ob nespremenjenih pogojih gospodarskega razvoja pa se bo vse večji delež prirastka zbiral v Kočevju in njegovi okolici. Vsi na današnjih trendih temelječi podatki potrjujejo tezo o postopnem demografskem odmiranju šestih od osmih planskih con na Kočevskem (gl. DP občine Kočevje, str. 38, za obdobje 1986-2000, dopolnjen leta 1991).

Postavlja se vprašanje, ali ni prostor opuščeni vasi na Kočevskem poleg obstoječih tisti prostorski potencial, ki nakazuje potrebno smer iskanja poselitvenega prostora na Kočevskem.

Obseg gozdov (76.582 ha), le 7199 ha (9%) kmetijskih zemljišč, stopnja gozdnosti (okoli 82%), lastniška struktura (80% družbenega sektorja), obseg letne ponudbe lesa (z okoli 200.000 m³) in ne nazadnje kvaliteta gozdov utrjujejo trdnost sistema, ki mu ga daje obsežen gozdni prostor. Vse to se kaže v izjemno ohranjenem naravnem okolju izjemnega pomena. Ta gozdni prostor se naravno povezuje z Notranjsko ter s Kolpsko dolino z Gorskimi Kotarjem v obsežno celoto. Temu dajejo nova ekološka spoznanja v svetu še posebno ceno.

Naštete danosti so zato pomembne prvine, ki jih je potrebno upoštevati pri snovanju razvojnih predvidevanj na tem prostoru. Pri tem je opozorilo nekaterih o smiselnosti naravnega parka kot gospodarski kategoriji v vseh svojih praktičnih posledicah še nedoročeno.

Z bodočo izrabo prostora z vidika organizacije poselitve prihaja do precejšnjih razhajanj, in to ima za posledico neusklajeno, samo sektorsko podprte in ne celostno zasnovane izvedbe v praksi npr. opremljanje posameznih območij z infrastrukturo itd. Načelno v planih zapisana strategija poselitve zvodeni ob dejstvu, da kmetijci z lastnimi

programi selektivno podpirajo farmerski tip, deloma družinsko kmetijo in "koridorski tip" obnavljanja življenja v odprtem prostoru. Drugače na to gledajo gozdarji, ki vidijo racionalizacijo gospodarjenja s prostorom v razmeroma ozki poselitvi dolinskega prostora in razmeroma majhnem oživljanju opuščenih vasi. Zanimiva je vsem sprejemljiva teza o nadpovprečnem razvoju turizma na Kočevskem. Tudi pri teh razmišljanjih zadevamo na vprašanje neizdelanosti konkretnih programov, ki bi bili koordinirani med zainteresiranimi, pa tudi odgovornimi v občini in širše.

Strateški cilj, opredeljen za Slovenijo, je oblikovan tako, da zahteva "ohranjanje poseljenosti, kulturnega videza krajine in ohranitev proizvodnega potenciala kmetijske zemlje; predvidena je obdelanost vse zemlje, kar je predpogoj za realizacijo zastavljenih ciljev. Zato bo potrebno povečati intervencije v kmetijstvo v višini 20% do 30% vrednosti finalne pridelave. Pričakovati je, da bi na Kočevskem ta delež znašal še več.

Način razmišljanja in predvsem sektorsko opredeljeni predlogi o "selekcijiranem" razvoju samo tistega dela kočevskega prostora (vasi), za katerega je mogoče najti programe, ki bodo omogočali gospodarski razvoj in obstoj, pa odpirajo vprašanje, kako uresničiti v strategiji razvoja kmetijstva na ravni republike zapisane cilje. Na to sama Kočevska ne bo mogla odgovoriti. Ta odgovor se povezuje tudi z na Kočevskem še ne izpostavljen koncepto celostnega razvoja podeželja. Tak razvoj naj bi omogočal uskladiitev proizvodnih, gospodarskih, družbenih in kulturnih prvin razvoja obsežnega kočevskega podeželja.

Ti cilji in naloge terjajo ustrezno strokovno nadgradnjo, ki bo sposobna in hotela uresničevati naloge kmetijskih politik na vseh ravneh neodvisno od parcialnih interesov.

Iskanje odgovora na vprašanje, kaj naj ta prostor povezuje, kaj naj Kočevska hitreje in skupaj s svojimi sosedi in Slovenijo rešuje, zagotovo posega v koncept še ne dovolj pogumno začrtane vizije širše načrto-

vanega razvoja Kočevske, kot npr. turistične, gospodarske in drugače oblikovane regije. Razvoj pa je odvisen od načrtno usklajenega izkoriščanja naravnih dobrin, ki psegajo samo bogastvo gozdov.

Z gozdom povezane dejavnosti, obmejna in geografska lega prostora nasploh, demografski in gospodarski potenciali, ki po teoretskih predpostavkah "dovoljujejo" vznik močnejšega regionalnega centra kot je današnje Kočevje, obseg gravitacijskega zaledja, ki upravičuje več urbane regionalne infrastrukture, šolske, upravne, obstoj strokovnih ustanov npr. za gospodarno ravnanje z okoljem in prostorom, kulturne, zdravstvene, razvojne, obrambne, tehnološke, finančne, informacijske dejavnosti in druge so še nerazvite danosti, katerih razvoj lahko pričakujemo še posebno ob umiritvi življenja na drugi strani Kolpe.

Nujnost gospodarnega organiziranja življenja na Kočevskem in sorodnost razvojnih potencialov na širšem območju vpliva na tesnejše povezovanje vseh dejavnikov, ki bodo s temi danostmi v prihodnje gospodarili.

Vendar naj pri tem ne gre samo za v regionalne okvire postavljeno parkovno varovanje, ampak in ne nazadnje za vzpostavljanje regionalnih povezav tudi v gospodarskem, kulturnem, poselitvenem in celovitem razvojnem smislu. Potrebna so dogovorjena regionalna (skupna) izhodišča prostorskega razvoja. Ob pametni delitvi funkcij s sosednjo Ribnico bo v Kočevju potrebno razmišljati tudi o razvoju in obstoju opremljenega regionalnega središča.

Odrpta razvojna vprašanja, ki presegajo meje in pravice ter dolžnosti samo kočevske občine, pri tem pa razreševanje teh vprašanj živo zadeva Kočevsko, njeno smotno rabo prostora in drugo, nas navaja k misli o potrebni pripravi "regionalnega prostorskega plana", ki bo odgovoril tudi na vprašanja, o pogojih dela in življenja ljudi, ki bodo živeli v tako ali drugače izbrani kočevski prostorski stvarnosti.

Temeljni problem (ne)dorečenosti planskih opredelitev na Kočevskem

zadeva novejša predvidevanja ključnih nosilcev gospodarskega razvoja. Zato je potrebno vztrajati na zahtevi po pomoči Republike Slovenije in pcevzemanju njene odgovornosti za nedorečenost določenih planskih opredelitev.

Pisati, do parcelnih mej natančen plan, pri tem pa vedno znova spoznavati, da namembnost obsežnih območij ni jasna in da za njo ne stojijo argumentirani strokovni ali drugi predlogi, je odvečno delo. Morda je za tako trditev najbolj ilustrativna "zelena črta", ki predstavlja eno izmed strokovnih stališč do predlagane razmejnitve "parkovnega varovanja" od drugih rab. Teh dilem Kočevci sami ne morejo rešiti in tudi ne načrtovati razvoja v prostoru, za katerega ne vedo, kako bodo vanj mogli poseči in kaj v njem razviti.

Pavle Mihevc, prof. geogr.

Maja SIMONETI

Javne zelene površine Predstavitev raziskovalne naloge¹ in delovnih tez (2. del)

Ljubljana 2000

Kontinuiteto strokovnih prizadevanj, poleg obravnave zgodovinskega materiala s področja načrtovanja mestnega razvoja, vzpostavljam v nalogi predvsem z analizo Ljubljane 2000, kar pomeni razvoj zastavljenih idej in nadgradnjo z novimi ter odpravljanje napak, preživelih pristopov.

Kritika obravnave zelenih površin v Ljubljani 2000 je osnovana na primerjavi tekstualnega in grafičnega